

Uchwała Nr 240
Komitetu Monitorującego
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
z 08 listopada 2024 r.

w sprawie zmian Planu finansowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Zgodnie z art. 49 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 uchwała, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 pozytywnie opiniuje zmiany Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 będących bezpośrednią konsekwencją procedury dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 zawartych w załączniku do uchwały, na dalszych etapach procedowania w szczególności w wyniku aktualizacji danych.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Stefan Krajewski

Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Program Rozwoju
Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Załącznik do uchwały Nr 240 Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Zmiana w rozdziale 10 Plan Finansowy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Rozdział	10. PLAN FINANSOWY
Podrozdział	10.3. Podział na poszczególne działania lub rodzaj operacji wraz z określonym udziałem wkładu EFRROW (w EUR całkowity okres 2014-2020)

Opis zmiany

Proponowana zmiana obejmuje przesunięcia środków pomiędzy instrumentami wsparcia PROW 2014-2020 zgodnie z wyszczególnieniem przedstawionym w poniższych tabelach.

Proponowane realokacje w ramach środków EFRROW				
Instrument	Zmniejszenie (w EUR)		Zwiększenie (w EUR)	
	Środki publiczne	Środki EFRROW	Środki publiczne	Środki EFRROW
M01 "Transfer wiedzy i działalność informacyjna"	500 000	318 150		
M03 "Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych"	3 000 000	1 908 900		
M04.1 "Modernizacja gospodarstw rolnych" (obszar E)	2 700 000	1 718 010		
M04.1 "Modernizacja gospodarstw rolnych" (obszar F)	3 800 000	2 417 940		
M04.1 "Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000"	1 400 000	890 820		
M04.2 "Przetwórstwo i marketing produktów rolnych"	10 600 000	6 744 780		
M06.1 "Premie dla młodych rolników"	8 000 000	5 090 400		
M06.2 "Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej"	27 000 000	17 180 100		
M06.3 "Restrukturyzacja małych gospodarstw"	8 000 000	5 090 400		
M08 "Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów"	15 000 000	9 544 500		
M13 ONW	2 200 000	1 399 860		
M14 "Dobrostan zwierząt"	200 000	127 260		
M19 "Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER"	1 000 000	636 300		

M05 "Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych"			2 000 000	1 272 600
M06.4 "Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych"			5 668 000	3 606 548
M09 "Tworzenie grup producentów i organizacji producentów"			21 000 000	13 362 300
M07 "Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich"			21 732 000	13 828 072
M10 "Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne"			10 000 000	6 363 000
M11 "Rolnictwo ekologiczne"			23 000 000	14 634 900
Razem	83 400 000	53 067 420	83 400 000	53 067 420

Proponowane realokacje w ramach środków EURI		
Instrument	Zmniejszenie (w EUR)	Zwiększenie (w EUR)
M04.1 "Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych"	7 700 000	
M06.4 "Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych"	5 668 000	
M13 ONW	460 000	
M07 "Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich"		13 828 000
Razem	13 828 000	13 828 000

1.Przepis zgodnie z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 11 lit. b ppkt iii 1305/2013

2. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PROW 2014-2020:

29 października – 7 listopada 2024 r.

3. Uzasadnienie proponowanej zmiany:

Instytucja zarządzająca dokonała analizy wykorzystania budżetu PROW 2014-2020 oraz stopnia realizacji strategicznych wskaźników celu dla poszczególnych celów szczegółowych PROW 2014-2020, uwzględniając przy tym fakt, że do końca okresu wdrażania programu pozostało 14 miesięcy, w trakcie których program powinien zostać zakończony i rozliczony. W przypadku niektórych instrumentów wsparcia, w tym takich gdzie zakończono już nabory wniosków i kontraktację, zidentyfikowano oszczędności, które, mając na uwadze dążenie do jak najpełniejszego wykorzystania dostępnych środków, powinny zostać przesunięte na realizację innych instrumentów wsparcia, w ramach których przewidywane zapotrzebowanie na środki przekracza dostępny w chwili obecnej budżet.

Zmniejszenie budżetu

- **Działania inwestycyjne**

W przypadku operacji typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” (M04.1 obszar E i F), "Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych" (M04.1), operacji typu "Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000" (M04.1), "Przetwórstwo i marketing produktów rolnych" (M04.2), „Premie dla młodych rolników” (M06.1), „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” (M06.2) oraz "Restrukturyzacja małych gospodarstw" (M06.3) zakończono już nabory wniosków oraz proces kontraktacji środków. Trwa realizacja i rozliczanie operacji przez beneficjentów, w związku z tym zaproponowane dla tych instrumentów wsparcia realokacje środków skupiają się jedynie na dostosowaniu budżetów do przewidywanych poziomów płatności.

- **Działania obszarowe oraz dobrostan zwierząt**

W działaniu M08 „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów”, zakłada się, że płatności będą realizowane do połowy 2025 r. a po tym terminie nastąpi przejście na finansowanie z budżetu PS WPR 2023-2027. W takiej sytuacji niewykorzystane w budżecie działania pozostanie ok. 15 mln euro, które należy realokować. Realokowane środki z działania M08 zasila budżet działania M10 "Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne", co umożliwi pełne sfinansowanie kampanii roku 2024 ze środków Programu.

W działaniu M13 „ONW”, po sfinansowaniu kampanii wniosków 2023 r., w budżecie środków pozostanie niewykorzystane ok. 2,66 mln euro, w tym ok. 0,46 mln euro stanowią środki EURI. Kampania 2024 r. jest już finansowana środkami PS WPR 2023-2027 w związku z powyższym proponuje się pomniejszyć budżet tego działania o 2,66 mln euro.

W działaniu M14 „Dobrostan zwierząt” zakończono już nabory wniosków, kontraktację oraz trwa realizacja ostatnich płatności. W budżecie pozostanie niewykorzystane 0,2 mln euro.

- **LEADER**

Z dniem 30 września 2024 r. upłynął termin na złożenie wniosków o płatność końcową dla operacji realizowanych w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (M19.2). W chwili obecnej trwa ocena wniosków przez podmioty wdrażające. Ze wstępnych danych wynika, że na poziomie działania pozostaną niewielkie niewykorzystane środki, które należy realokować do innych instrumentów wsparcia.

- **Pozostałe działania**

W ramach działań M01 "Transfer wiedzy i działalność informacyjna" oraz M03 "Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych" zakończono już nabory wniosków i kontraktację środków. Niewykorzystane środki wynoszą odpowiednio 0,5 mln euro i 3 mln euro. Trwa uruchamianie interwencji w ramach PS WPR 2023-2027 w podobnym zakresie, w związku z powyższym należy te oszczędności przesunąć do innych instrumentów wsparcia.

Zwiększenie budżetu

Wolne środki zidentyfikowane w ramach wyszczególnionych wyżej instrumentów wsparcia, proponuje się przeznaczyć na zwiększenie alokacji następujących instrumentów:

- **M.05 – działanie „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych”**

Zaproponowane zwiększenie budżetu wynika z potrzeby zasilenia budżetu poddziałania M05.2 „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” na potrzeby planowanego dodatkowego naboru wniosków, dedykowanego obszarom dotkniętym tegoroczną klęską powodzi. W chwili obecnej w budżecie instrumentu dostępna jest kwota ok. 3,5 mln euro. Zwiększenie alokacji o dodatkowe 2 mln euro pozwoli utworzyć odpowiednią pulę środków do przyznania pomocy.

- **M.06.4 – operacje typu „Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych”**

Zaproponowane zwiększenie ma jedynie charakter techniczny gdyż następuje zamiana środków EFRROW na środki EURI. Zwiększeniu środków zwykłych o ok. 5,7 mln euro towarzyszy zmniejszenie środków EURI o taką samą kwotę. Celem tej operacji jest umożliwienie uwolnienia środków EURI tak aby mogły zostać sfinansowane projekty w ramach M07 „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” (operacje typu „Gospodarka wodno-ściekowa”).

- **M.07 – działanie „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”**

Zaproponowane zwiększenie budżetu wynika z potrzeby objęcia wsparciem części z już złożonych wniosków o przyznanie pomocy, które spełniają kryteria dostępu ale dla których zabrakło dostępnego do zakontraktowania limitu. W chwili obecnej takie wnioski opiewają na łączną kwotę ok. 300 mln euro. Zaproponowana realokacja pozwoli objąć wsparciem dodatkowe 85 operacji, zarówno na operacje finansowane wyłącznie ze środków EURI (operacje typu gospodarka wodno-ściekowa – M07.2), jak też te finansowane ze środków EFRROW (m.in. budowa i modernizacja dróg lokalnych –M07.2, inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne oraz kształtowanie przestrzeni publicznej – M07.4). Zaproponowany podział kwoty na poszczególne zakresy wsparcia ma charakter wstępny i zostanie ostatecznie ustalony po uzgodnieniu z SW w oparciu o faktycznie rozpatrzone/rozpatrywane wnioski.

- **M.09 – działanie „Grupy producentów rolnych”**

Zaproponowane zwiększenie budżetu wynika z potrzeby zabezpieczenia środków na realizowanie płatności co najmniej do końca III kwartału 2025 r. W ramach ostatniego naboru wniosków, przeprowadzonego w IV kwartale 2022 r. złożone zostało znacznie więcej wniosków niż zwykle (więcej niż w 4 poprzednich naborach razem wziętych). Dodatkowo, w związku z ogólnym wzrostem cen, wzrosły wysokości płatności rocznych dla beneficjentów. Aktualny budżet zabezpiecza płatności jedynie do końca I kwartału 2025 r.

- **M10 "Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne"**

Do sfinansowania kampanii 2024 r. w budżecie działania M10 "Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne" brakuje kwoty ok. 10mln euro. Brak środków w budżecie działania M10 wynika z obniżenia kursu wymiany EUR na PLN oraz wyższych zobowiązań kontynuacyjnych niż to wcześniej planowano. Niemniej jednak działanie M10 pozostaje w dalszym ciągu działaniem na które w przypadku powstania oszczędności w innych działaniach na ostatnim etapie realizacji PROW 2014-2020 możliwa będzie relokowanie środków na pokrycie zobowiązań kontynuacyjnych z kampanii 2025, które zgodnie z zasadą N+3 mogą być ponoszone do końca 2025 r.

- **M11 „Rolnictwo ekologiczne”**

Do sfinansowania kampanii 2024 r. w budżecie działania M11 "Rolnictwo ekologiczne" brakuje kwoty ok. 23 mln euro. Brak środków w budżecie działania M10 wynika z obniżenia kursu wymiany EUR na PLN oraz wyższych zobowiązań kontynuacyjnych niż to wcześniej planowano.

4.Oczekiwany efekt wprowadzenia zmiany:

Proponowana realokacja środków pozwoli na lepsze dostosowanie alokacji poszczególnych instrumentów wsparcia do zapotrzebowania na środki wynikającego z zawartych umów oraz złożonych wniosków o przyznanie pomocy. Z jednej strony nastąpi zapewnienie finansowania dla dodatkowych operacji, dla których w tym momencie brakuje dostępnego limitu, z drugiej strony zminimalizowane zostanie ryzyko

niewykorzystania środków w ramach instrumentów gdzie proces przyznawania pomocy ze środków PROW 2014-2020 został już zakończony i nie przewiduje się przeprowadzania naborów wniosków na zasadach określonych w tej perspektywie finansowej.

5. Wpływ na zmianę wskaźników:

I. Rozdział 7 Opis ram wykonania

W związku z proponowanymi realokacjami środków zmianie ulegną odpowiednio wartości następujących wskaźników:

- całkowite wydatki publiczne w ramach Priorytetu 2,
- liczba gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na inwestycje w restrukturyzację lub modernizację (2A) + liczba gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z PROW na rzecz planu rozwoju działalności/inwestycji dla młodych rolników (2B),
- całkowite wydatki publiczne w ramach Priorytetu 3,
- całkowite wydatki publiczne w ramach Priorytetu 4,
- całkowite wydatki publiczne w ramach Priorytetu 5,
- całkowite wydatki publiczne w ramach Priorytetu 6,
- liczba operacji otrzymujących wsparcie w celu usprawnienia podstawowych usług i infrastruktury na obszarach wiejskich (P6B i P6C).

II. Rozdział 11 Plan wskaźników

W związku z proponowanymi zmianami Programu odpowiednio ulegną zmianie wartości wskaźników dla celów szczegółowych: 1A, 2A, 2B, 3A, 3B, 5C, 5E, 6A, 6B oraz Priorytetu 4 dotyczące całkowitych wydatków publicznych oraz całkowitych wartości inwestycji.

W ramach celu 1C zmniejszeniu ulegnie wskaźnik produktu dotyczący liczby uczestników szkoleń (1.1) oraz wskaźnik celu T3: łączna liczba uczestników szkolenia na podstawie art. 14 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013. Na zmniejszenie tych wskaźników wpływa zmiana alokacji działania M01.

W celu szczegółowym 2A w związku ze zmniejszeniem alokacji poddziałania M04.1. niewielkiej zmianie ulegnie wskaźnik celu T.4 dotyczący liczby gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na inwestycje związane z restrukturyzacją lub modernizacją oraz wskaźnik produktu dotyczący liczby gospodarstw otrzymujących wsparcie na inwestycje w gospodarstwa rolne (4.1).

Dodatkowo w ramach celu 2A zmianie ulegnie wskaźnik produktu dotyczący liczby uczestników szkoleń, oraz wskaźnik produktu dotyczący liczby beneficjentów (gospodarstw) otrzymujących pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw (6.3). Zmiany te są związane z zmniejszeniem alokacji działania M.01 oraz poddziałania M.06.3.

W związku ze zmianą alokacji poddziałania M.06.1 w celu 2B wskaźnik produktu dotyczący liczby gospodarstw rolnych korzystających z planów rozwoju działalności gospodarczej/inwestycji dla młodych rolników otrzymujących wsparcie z PROW ulegnie nieznacznemu zmniejszeniu. Zmiana wskaźnika produktu wpłynie na procentowy charakter wskaźnika celu T5: procent gospodarstw rolnych korzystających z planów rozwoju działalności gospodarczej/inwestycji dla młodych rolników otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich.

W związku ze zmianą alokacji poddziałania M.06.2 w ramach celu szczegółowego 6A zmniejszona zostanie wartość wskaźnika produktu dotyczącego liczby beneficjentów (gospodarstw) otrzymujących pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich (6.2 i 6.4). oraz wskaźnika celu T20: miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (cel szczegółowy 6A).

W celu szczegółowym 6B w związku ze zwiększeniem alokacji poddziałania M07.2 niewielkiej zmianie ulegnie wskaźnik celu T.22: procent ludności wiejskiej korzystającej z ulepszonych usług/infrastruktury (cel szczegółowy 6B) oraz wskaźniki produktu: dotyczący liczby operacji otrzymujących wsparcie na inwestycje w małą infrastrukturę, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii (7.2) i dotyczący ludności korzystającej z ulepszonych usług / infrastruktury (7.1; 7.2; 7.4; 7.5.;7.6; 7.7).

6. Wpływ na Umowę Partnerstwa: Nie dotyczy.

W związku z nowelizacją przepisów rozporządzenia Parlamentu i Rady 1303/2013 (art. 25a ust. 6), zgodnie z którym na zasadzie odstępstwa od art. 16, od dnia 24 kwietnia 2020 r. umowy partnerstwa nie podlegają zmianie, a zmiany programu nie pociągają za sobą zmiany umów partnerstwa, jak również na zasadzie odstępstwa od art. 26 ust. 1, art. 27 ust. 1, art. 30 ust. 1 i art. 30 ust. 2, od dnia 24 kwietnia 2020 r. nie weryfikuje się spójności programów oraz ich wdrażania z umową partnerstwa.

7. Powiązanie z Umową Partnerstwa: Nie dotyczy.

W związku z nowelizacją przepisów rozporządzenia Parlamentu i Rady 1303/2013 (art. 25a ust. 6), zgodnie z którym na zasadzie odstępstwa od art. 16, od dnia 24 kwietnia 2020 r. umowy partnerstwa nie podlegają zmianie, a zmiany programu nie pociągają za sobą zmiany umów partnerstwa, jak również na zasadzie odstępstwa od art. 26 ust. 1, art. 27 ust. 1, art. 30 ust. 1 i art. 30 ust. 2, od dnia 24 kwietnia 2020 r. nie weryfikuje się spójności programów oraz ich wdrażania z umową partnerstwa.